

Praktische uitgangspunten voor het creëren van partnerschap

1. Respecteer de cliënt als iemand die het waard is om mee te werken

Als je uitgaat van het principe dat het gezin het vermogen heeft om te veranderen, kan dat het gevoel geven dat er hoop is en mogelijkheden zijn. Sta zoveel mogelijk open voor de leden van het gezin en benader hen als potentiële partners in het creëren van veiligheid.

2. Werk samen met de persoon, niet met de mishandeling

Werkers kunnen een samenwerkingsrelatie met de familieleden opbouwen, zonder de mishandeling op enigerlei wijze te vergoelijken. Luister naar en reageer op het verhaal van de ander. Geef de familie keuzemogelijkheden en de kans op inspraak. Ga na wat zij willen. De hulpverlener moet openhartig en eerlijk zijn, met name in het onderzoek. Behandel de cliënten als individuele personen.

3. Besef dat samenwerking ook mogelijk is wanneer er dwang is vereist

Hulpverleners zullen bijna altijd een zekere mate van dwang moeten gebruiken en meten vaak hun wettelijke gezag uitoefenen om situaties te voorkomen waarin gevaar aanwezig blijft, maar dit mag hen er niet van weerhouden om te streven naar een partnerschap met de ouders. Erken dat dwang en samenwerking naast elkaar kunnen bestaan en benut vaardigheden om dit te bevorderen.

4. Erken dat in elk gezin signalen van veiligheid aanwezig zijn

Elk gezin heeft vaardigheden en sterke kanten. Die zorgen ervoor dat de kinderen in elk geval voor een deel – en vaak het grootste deel – van de tijd veilig zijn. Let erop dat zorgvuldig aandacht wordt besteed aan deze signalen van veiligheid.

5. Blijf veiligheid centraal stellen

Het centrale aandachtspunt van de kinderbescherming is altijd het vergroten van de veiligheid. Houd dit aandachtspunt vast in het denken over de hulpverlenende instantie en de rol van de hulpverlener, maar ook over de correcte bijzonderheden en taken van het casework.

6. Ga na wat de cliënt wil

Accepteer de zorgen en verlangens van de cliënt. Gebruik de doelen van de cliënt bij het opstellen van een plan van aanpak en om de gezinsleden tot verandering te motiveren. Combineer de doelen van de cliënt met de doelen van de instantie wanneer die met elkaar verenigbaar zijn.

7. Zoek altijd naar de details

Probeer altijd concrete, gedetailleerde informatie los te krijgen, of het nu gaat om een verkenning van negatieve of positieve aspecten van de situatie. Oplossingen ontstaan uit details, niet vanuit generalisaties.

8. Concentreer je op het tot stand brengen van kleine veranderingen

Denk na en praat over kleine veranderingen en werk daar naartoe. Raak niet gefrustreerd wanneer grote doelen niet onmiddellijk bereikt worden. Richt je op kleine, haalbare doelen en wees erkentelijk wanneer die zijn bereikt.

9. Verwar de details van de zaak niet met oordelen

Onthoud je van een oordeel totdat zoveel mogelijk informatie is verzameld. Verwar dat soort conclusies niet met de details van de zaak. Bedenk dat anderen, met name het gezin, de details anders zullen beoordelen.

10. Bied keuzemogelijkheden

Voorkom dat je de cliënt van je vervreemd door onnodige dwang te gebruiken. Bied juist keuzes aan op zoveel mogelijk aspecten van het casework. Daarmee worden de gezinsleden betrokken bij het proces en wordt de samenwerking bevorderd.

11. Behandel het gesprek als een platform voor verandering

Zie het gesprek als de interventie en onderken daarom dat de interactie tussen de hulpverlener en de cliënten het belangrijkste middel tot verandering is.

12. Behandel de praktische uitgangspunten als een streven, niet als aannames

Streef er voortdurend naar om deze uitgangspunten in praktijk te brengen maar wees zo bescheiden om te erkennen dat ook de meest ervaren hulpverlener zorgvuldig moet nadenken en handelen om ze ten uitvoer te brengen. Erken dat niemand in de jeugdhulpverlening ooit alles goed doet.